

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in sobota, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrta leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom začne „Slovenski Narod“ v svojem petem letnem tečaju izhajati. Prosimo torej vse naše dozdanje č. gg. naročnike, katerim naročnina koncem tega meseca izteče, da blagovole ponoviti jo, in vse druge slovenske domoljube, da z naročenjem in razširjenjem našega lista pomagajo pri težavnem vzvišenem nalogu: vzbujati narod slovenski k polit. zavesti, k odvažnemu delu, k energičnemu odporu proti navalom vedno silnejših protivnikov našega imena in roda, k brambi proti zasramovalcem naše domovine.

Mislimo, da se „Slov. Narodu“ spričevalo odrekati ne bode moglo, da je v teh štirih letih svojega izhajanja neustrašljivo in po vseh močeh za te namene delal, in ne brez koristi za razvitek narodnega napredka in razširjenje naše narodne ideje.

Z novim letom preide „Slov. Narod“ v lastništvo „društva narodne tiskarnice na delnice“, ki je sestavljeno iz najodličnejših rodoljubov cele Slovenije. Skrb tega društva in uredništva bode, da se list kakor brž bodo okolnosti pripustile, spremeni v Slovincem toliko potrebnih dnevnik. Treba pa za to, da vsak domoljub, ki se sklada z našim delovanjem, dela za razširjenje našega lista med svojimi znanci.

„Slovenski Narod“ velja po pošti prejemati za celo leto 10 gld. — kr.

„ pol leta 5 „ — „
„ četrt leta 2 „ 60 „

Naročnina naj se pošilja, najbolje po poštinih nakaznicah (Postanweisung), z različno pisano adresno na opravništvo (administracijo) „Slov. Naroda“.

Ob enem vabimo na naročbo lepoznankega lista „Zora“, katerega bode izdajal slavno znani Davorin Trstenjak v naši tiskarnici. Zora velja na leto 4 gld., na pol leta 2 gld.

Opravništvo „Slov. Naroda“

Ljubljanska volitev.

V Ljubljani, 16. dec. [Izv. dop.]

„Še eno tako zmago in izgubljeni smo“ — to je misel naših nemčurjev po zadnji volitvi in njih brezupen srd se kaže v lažnjivih predelih „Tagblatta“, kateri volitev kolikor mogoče nam na škodo ponižuje, sebi in svoje privržnike pa v zvezde kuje. Da se bode vedelo, kaj in kako, hočemo posebno nekatere momente vzeti v pregled.

Volitev v Ljubljani se je vršila jako mirno, brez vsega hrupa, brez godbe, Slovenci in Nemčurji hodijo mirno drug mimo drugega, kakor pri kaki javni dražbi, ktero postopanje bi se pri nemčurjih na Štajerskem, kateri se samo surovostjo odlikujejo, zastoj iskalo. Udeležitev je bila jako številna, volilcev je bilo 707, izostalo jih je 403. Izostalo bi jih bilo pa na nemčurški strani še več, ko bi ne bil naš ljubeznjivi dež. predsednik pl. Wurzbach posameznike še po noči pridušal, ka morajo iti volit. Sploh se je rabilo mnogo mo-

raličnega pritiska, kakor pri vsaki volitvi sploh, kar bi vse nič ne storilo, da ni volilni red tako krivičen. Izmed posestnikov, trgovcev in obrtnikov je ogromna večina naša, a kaj pomaga vse to, kadar pritisnejo c. k. penzionisti.

Stare, onemogle kosti, s kufrastimi nosovi, katerih človek celo leto ne vidi, se pokažejo na dan, kakor močeradi ob dežji, zraven pa legijon c. k. uradnikov, nekoliko renegatov in privandranih Nemcev, vsa ta zmes glasuje ~~ustavoverno~~ in kmalu smo za nekoliko glasov prekošeni. Nasproti pa več nego 70 naših volilcev ni dobilo legitimacij, mnogo se jih je izpustilo iz listin, sploh pa porabilo vsako sredstvo nas spraviti v manjino.

In vendar je pri vsem tem razložek jako majhen, iznaša samo 52 oziroma 46 glasov. Ako tedaj odštejemo penzioniste, kateri nimajo volilne pravice in prištejemo naše volilce, kateri po krivici niso dobili legitimacij ali so se izpustili iz listin, potem je večina naša in to za več nego za 52 glasov. To nemčurji tudi dobro vedo, zbog tega njih poparjenost, kajti začeli so premišljevat, kaj ko bi deželni zbor naša poslanca ovrigel? To bode deželni zbor tudi prav lahko storil in sicer na podlagi davkarskih zapisnikov in pravice, ktere nemškutari nečejo znati brez sile! In potem ne bodo nemčurji nikdar več vmagali, kajti ta volitev je pokazala, koliko premoremo pri primerni agitaciji, kljubu krivičnemu volilnemu redu.

Kaj bi tudi ne? Šentpetersko predmestje in Krakovo voli skoro kakor en mož, v mestu samem dan na dan pridobivamo nekoliko stališča, nemčurjem pa gre ravno narobe, bližajo se koncu svojega gospodarstva, to jasno kažejo številke. Lani smo propali za 130 glasov, letos le za 52 in to pod ministerstvom Auerspergovim, in tako pojde naprej!

Kakor pa ima vsaka reč dve strani, tako tudi ta volitev, namreč veselo in žalostno. Veselo, ako pregledamo dolgo vrsto naših zavednih volilcev, žalostno, ako pustimo defilirati nove odpadnike in mlačnjake.

Na čelu odpadnikom prikorakajo naši ljudski učitelji v mestnih šolah. Samo trije so za nas volili, namreč: Praprotnik, Močnik in Tomšič, vsi drugi pa v ustavovernem smislu. Tedaj homo morali imena Raktelj, Zima, Belar, Kokalj i. t. d. izbrisati iz narodnega imenika, v katerem so bili do sedaj po nevrednem. Govori se, da se jim je za to glasovanje obljubila od nemčurjev remuneracija. Da je to res, potem bi se naravno sklepalo, da bi ti gospodje za gotov denar tudi še kaj drugega storili. Če se oni ne bodo kesali, mi se gotovo ne bomo! Gosp. Matija Gerber, bukvovez in odbornik kat. društva je tudi ustavoverno volil, dasiravno ima zaslužek samo od narodnjakov. Priporočamo ga tedaj zlasti č. duhovščini, naj mu dalje dela daje! Gospod Florian Konšek in gosp. Karl Ahčin, oba odbornika banki „Sloveniji“, sta šla rajši na lov, nego k volitvi, kar je pa, to jima povemo enkrat za vselej, jako slaba reklama za narodno banko in marsikdo si bo dvakrat premislil pristopiti banki, ki bi imela biti narodna, ktera pa v odboru narodujakov nima. Gosp. Supančič klobučar in zlatar Götzl sta tudi rajši zajce streljala, nego

bi se udeležila volitve. Dež. uradnik g. Urbas, dasi pred kratkim za preglednika imenovan, se ni potrudil k volitvi, isto velja od deželnega uradnika Vilhar-ja. Naša c. k. pošta je oddala samo tri glase za nas (Moos, Hohn, Premk), vse druge je menda „trema“ pridržala doma. Čevljar Tuma itak ni volil, isto velja o gg. Tavčarji, Peterci itd., kateri se navadno smatrajo Vilharjeve prijatelje, nasproti pa so Krisperjevi in Vilharjevi svaki odločno ustavoverno glasovali, kar bi bili lahko opustili. Znani dr. Keesbacher je še pred malo dnevi lazil okolo naših deželnih odbornikov ter moledoval za službo primarijevo, obetaje, da se ne bo več v politiko vtikal a denes je ne le ustavoverno glasoval, ampak tudi agitoval. Et meminisse juvabit! Tudi stari ranocelnik Finc je glasoval protinarodno, sploh je pa izmed brivcev edini gosp. Baltavzar volil popolnem narodno. Gimnazija je letos večinoj z nami glasovala, oddala je 7 narodnih pa 6 nemčurških glasov.

Naštevali bi lahko še mnogo oseb pro et contra, pa prihranimo si to kot predmet posebne knjižice; omeniti moramo le še to, da so posebno pridno agitovali od nasprotne strani mladi Gerber in stari Mahr.

Ravno pri imenu Mahr pa nam pride na pamet jako komičen prizor. Gospod Mahr pripelje po stopnicah volilca pod pazduho, vesel kakor hudi duh grešne duše. Bil je to znani mizar gospod Naglas. Toda na mostovžu ga zagleda nekoliko narodnjakov, kateri gosp. Naglasa in Mahra hitro obstopijo ter prvega nagovarjajo, naj nikar protinarodno ne voli, ker med narodom živi, naj se, če ni inace, vsaj volitve zdrži. Gosp. Naglas je takoj zadovoljin in začne razlagati gosp. Mahru: „Schauen Sie Herr Director, ich bin ein Oesterreicher, hab' beide Parteien lieb, warum soll ich mich verfeinden, ich wähle lieber gar nit“ i. t. d. Gosp. Mahr je stal kakor oblit pudelj, ni rekel ne bev ne mev, mislil si je: „Da bi Vas vse vrag tija odnesel, kjer poper raste“, ko je videl, da smo mu težko pridobljenega volilca odvrgnili. Gosp. Naglas pa je šel dvakrat spremljan po nemčurju, enkrat po narodnjaku, volil pa nikdar ni.

V volilni sobani se je tudi Waldherr, ravnatelj znanega zavoda dobro obnesel. Neki kmet se namreč takoj ne spomni imena Vilhar. Nekdo mu pomaga rekši: „Vilhar, Vilhar!“ A gosp. Waldherr jezno zarenči: „Still sein, hier hat Niemand was zu reden!“ potem takem naj bi bil tudi gosp. Waldherr jezik za zobmi držal.

Mnogo je še dogodeb in pikantnosti, pa volitev je pri kraji, zmaga je naša — moralična, in menda fakična tudi, kaj čemo več? — Končaje kličemo tedaj: Slava vam značajni in zavedni volilci, slava pa tudi Vam vrlim agitatorjem!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 14. dec. — ... nik —

[Izv. dop.] Volitve so končane in nemčurji so z nekoliko glasovi zmagali. Gotovo bi bila zmaga naša, ako bi ne bili naši mestni učitelji, kateri se sploh imenujejo narodni in kateri so osnovali, kakor znano „slovensko učiteljsko društvo“ — volili Nemce! Razen dveh, katera sta volila narodna kandidata in enega, kateri še celo volit nij prišel, so

vsi glasovali za nasprotno stranko, ker so se bali, da jim odide obljubljeni „Theuerungsbeitrag“, če bodo volili narodno. „Za 30 srebrnjakov je Judas Iškarijot prodal Kristusa.“

V večernih shodih je eden učitelj vedno prigovarjal drugim, da naj ostanejo značajni in da se jim ne zgodi nič, ako bodo skupno volili narodne poslance. Rekel je: „Pokažimo da smo značajni in da nam je narodnost čez vse. Kako morejo voliti naši kolegi narodnjake, ako vidijo da mi nismo nič boljše. Kaj si bodo mislili ko pozvedo, da smo volili nemčurje, ali da nismo šli na volilno bojišče. Stopimo penosno v volilno dvorano in recimo: Krisper in Vilhar naj bosta naša poslanca. Ne stisnite glave med ramena zdaj ko je treba svetu pokazati da ste res narodnjaki, da ste učitelji slovenske mladine, zakar se delate. Nij dovolj da se samo figurira, temveč se mora pokazati tudi dejansko.“ Enako jih je navduševal še drugi nazoči učitelj, a nič nij hasnilo vse prigovarjanje; temveč g. Belar učitelj mestne glavne šole bil je razžaljen in je srdito rekel, da on si ne pusti zapovedati koga da naj voli, on ve sam kaj ima za voliti. Ako volim slovenske kandidate, me bodo po „Tagbl.“ nosili, službo takoj mestni zastop razpiše in sem brez kruha, enako mi vzamejo „Theuerungsbeitrag“. Gosp. Belar, Raktelj, Kokalj in ne vem kako se vsi imenujejo so volili Kalteneggera in Supana. „Brez kruha“, to je laž, kdor je za delo in hoče delati, ta dobi še zmerom kruh v deželi; kdor z izdajstvom kruh služi — ta ga ni vreden. Gosp. učiteljem pa voščimo, da bi jim oni „Theuerungsbeitrag“ prav dobro teknil, kajti edino to je bilo uzrok, da so volili nemčurja in želeli bi vsem da bi jim mestni zastop še poseben „Wahlbeitrag“ blagodušno dovolil, zato ker ste se tako hrabro držali za njegove kandidate; žalibog da mestna blagajnica je tako precej suha.

Nemorem si tudi kaj, da bi ne omenil poštnih uradnikov, ki so sicer vsi narodni (živi Slovenci, enako učiteljem pri kozarci vina) a samo trije so imeli pogum da so volili narodna kandidata. Drugi niso šli volit, ali so pa volilne listke uničili. Omenjeno naj še bode da je odbornik, blagajnik slovenskega (?) katoliškega društva gosp. Gerber, proti našim kandidatom glasoval. Toraj sta bila klerikalna kandidata Suppan in Kaltenegger, naša dva sta bila narodna. Jako veliko slovenskih volilcev ni dobilo volilnih listkov. Dotični so protest vložili. Agitacija še ni bila nikdar tako živa, kakor letos pri obeh strankah. Od nemčurske strani sta najbolj lovila volilce znani Mahr, ki učitelje v njegovi kupčijiški šoli s „Flegelnom titulira in „Šafarjev Dolfi.“

Iz Ribnice. 13. decembra. [Izv. dop.] Včeraj se je dovršila v Kočevji volitev poslancev in dasi po mnogih zaprekah, zmagali smo vendar.

Nasprotna agitacija je bila nenavadno huda, zlasti pa se je odlikoval v tem gospod Teodor Rudež, c. kr. pristav v Ilirski Bistrici in Kozlerjev oskrbnik gosp. Getterer. Gosp. Teodor Rudež je namreč vzel za tri mesece odpust, kar sicer za sodnijo v Ilirski Bistrici ni posebna izguba, toda, ako se pomisli, da šteje sodnija v Bistrici blizo 13000 številik na leto, da sta sistemizirana dva pristava, da ima drugi pristav Resman kazenski referat, ki je silno velik, smelo bi se vsakako sklepati, ka bi dobro in pravilno bilo, da posp. Teodor Rudež svoj odpust bolje porabi, nego jza protinardno agitacijo. Ako mu pa pisarniško življenje sploh že preseda, naj se pa umakne in naredi drugemu prostor.

Kakor nas je postopanje tega gospoda žalilo, tako nam je bilo nerazumljivo agitovanje oskrbnika Kozlerjevega kateri je naravnost podkopaval kandidaturu brata svojega gospodarja gosp. Petra Kozler-ja, oziroma gospodarja samega.

Da se pa ne mudim predolgo pri teh osebah, naj v kratkem opišem volitveno dejanje. Zbralo se nas je na volišči 88 mož, Vsled raznih sredstev je bilo naših 44 in Kočevarjev 44, kajti slednji so si pridobili tudi glasove iz Loškega potoka. V volilno komisijo je bilo voljenih pet Kočevarjev a samo dva naših. Vse je kazalo slabo za nas, pa še hujše se prične, kajti Kočevarji nam hote izvreči dva naših volilcev, češ da še nista stara 30 let, katero starost bi moral imeti vsak volilec. Mi smo ugovarjali in vložili protest, pa gosp. c. kr. okrajni glavar Fladung, ki se je sploh jako brezozirno in surovo obnašal, raztolmači dotični §, v katerem je rečeno, ka mora vsaki poslanec biti star 30 let, tako, da mora tudi vsak volilec biti star 30 let! Tako so nam ovrgli tedaj 2 glasa in bilo je naših še 42, nasprotnih pa 44. Kaj početi? V hudi sili nam pride pomoč. Jako premeten gospod med nami začne namreč ogledovati Hočevarje in najde med njimi dva, ktera se mu tudi nista zdela dovolj stara. Objavi svojo misel in zahteva, da še pošlje v pisarnico po dotične zapisnike. In glej čuda! iz zapisnikov se res razvidi, da se nihče izmed imenovanih dveh ne šteje 30 let, dasi je enemu manjkalo samo 22 dni. Kočevarji malo osupnejo, pa vendar trde, da 22 dni ne stori nič, naši pa razkačeni odvrnejo: „In ko bi mu sam eno uro manjkalo, ne bode volil zdaj pred 30tim letom.“ Začno se posvetavati in ker dolgo nič ne sklenejo, jim reče eden izmed naših gospodov: „Nur konsequent, meine Herren!“ — „Halten Sie's Maul!“ zagromi Fladung, uredni zastopnik vladé! — končno pa sta se ovrгла vendar omenjena Kočevarja. Bilo je po tem takem nas 42 a Kočevarjev 42.

Prične se tedaj glasovanje. Med glasovanjem pa nepričakovano zmanjka nekega Kočevarja,

kterega je menda začela peči vest, vsi biriči in drugi taki škrijci ga niso našli, dasi so ga po vsem Kočevji iskali, vrh tega se je nam pa tudi posrečilo, pregovoriti nekega Kostelčana, da se je volitve zdržal in tako smo dobili mi 42 glasov, nasprotniki pa 40. — Tako se je vršila ta gotovo originalna volitev, pri kateri se je gosp. Fladung skazal tako surovega. Uboga vlada, še ubornejša pa dežela, ki ima take uradnike! Vse popisane dogodbe pa nam bodo v poduk za prihodnjo volitev, pri kateri bodemo vedeli zavrniti zvijače in brezozirnosti Kočevarjev, katerim prav resno svetujemo, da se streznijo in z nami v porazumljenji živé.

Iz Gorenjskega. 16. dec. [Izv. dop.] Kranjska je odgovorila. Po vsej liniji zmagali so tedaj narodnjaki, po večjih krajih celo enoglasno. Sploh pa smo od zadnjih volitev skoraj povsod pridobili narodnih glasov, celo v Ljubljani in Tržiči; v Kranji pa toliko, da so se nemčurji kar ustrašili. Pa imeli bi lahko še več glasov, ko bi umeli nekteri ljudje duh časa. To velja tudi o učiteljih, vendar nekaj se je zboljšalo tudi tukaj. Iz gotovega vira pa vemo, da Loška učitelja Kramer in Sadar in Kranjska, Engelmann in Cebin nista glasovala. Tudi ravnatelj Krob in gimn. učitelj Pirker nista prišla glasovat. Svetovali bi tema gospodoma, naj gresta na Kočevsko gimnazijo, na slovensko Kranjsko potrebujemo družih mož. Sadar in Cebin pa potrjujeta, da smo imeli prav, ko smo trdili, da so provizorični nadzorniki bili vsi vladne kreature. Učitelji! dan denes je čas tak, da ima časništvo naj večjo moč in stranka, ktera nema lista za se, je propala. Kdo pa je vas izmed slovenskega časništva zagovarjal? Samo „Slov. Nar.“ in noben drug list ne. Tudi zanaprej bode vas gotovo zagovarjal, toda pogoj, brez kterega ne, je: odločna narodnost! Ako se boste iz nazega samega kruha- in trebuhoborstva vezali z izdajaleci našega naroda, ne bo mesta med narodom za vas! Človek brez ljubezni iskréne do domovine, ki če žalost jo zadene, zapusti jo, da pogine

„Ta ni vreden, da varuje.“

„Da ga v sebi dalj še nosi.“ (L. Toman.)

Kdo se pa tam pelje? Kaj pomenijo slovenske zastave na vozeh? Oj! to so zmagonosni Kamničani, ki drčijo ravno iz volilnega bojišča oznaniť rodoljubom v Kranj veselo poročilo, da so zmagali. Živeli! Hajdi! za njimi v Kranj. Tu je vse živo! Po trgu možko korakajo Kamniški in Kranjski „purgarji;“ lica jim še žare, na obrazu se jim bere srčnost, s katero so se vojskovali v boji za domovino! Eden družemu kakor da bi rekli:

„Glej in dopolneno je! sovražniku strašnem' osreče Vjedajo rane, ko strup, dlani odpadel je moč,

Listek.

Burklarije iz Zagrebškega življenja.

IV.

Življenje v hotelih je povsod enako: v Zagrebu je ravno tako kakor v Ljubljani, in v Ljubljani isto kakor na Dunaji ali v Parizu. Povsod isto kozmopolitično obnašanje gostov, povsod isti trapasti natararji, povsod iste jedi, z malo razliko povsod iste cene, povsod ista zunanja pomaziljenost. Kdor po svetu iz hotela v hotel potuje, ta nikjer nič novega ne vidi. Kdor pa hoče videti pravo etnografično barvo ljudstva, ta mora iti v proste krčme. In v eno tako — ne zameri mi in ne ustavlja se, prijatelj — bodem tudi jaz tebe peljal. Vse je pošteno: hiša je poštena, domači ljudje so poštene, gosti so poštene, pijača in jed ste poštene, postrežba je poštena in cene so poštene. Prag te krčme — jaz jo poznam že šestnajst let — še ni nikoli ne poštena noga oblatila. V njej prijatelj, ne bodeš slišal ni klafati, niti kleti. Nizka streha, od ktere ledeni klipi vise, da bi jih mogel z roko odtrgati, dva mala okenea na ulico, ki sta

zdole s piljevino zasuta, zelene polkence, na oknih zagrinjala, ki so pa bolj zato, da so, ne zato, da človek ne bi mogel od zunaj noter videti, nad niskimi vrati šopast brinjev vrh, od kterega je pa samo še host, kajti iglički so že vsi iz njega se osuli, zid od fantalinov na vse mogoče načine načekkan in napisan, taka je kréma, v katero te prijatelj, peljem, kajti če hočeš videti, kako se po bolj prostih Zagrebških krčmah živi, moraš skozi te vice iti, tu ne pomaga nič. Noter stopivši se bodeš ogledaval po kakej postranej samotnej mizici, pri kterej sedéč bi mogel neopaženo svoje „croquis“ črtati. Tako mizico bodeš zastonj iskal, kajti v celej sobi je samo ena dolga miza, in okolo nje že polno gostov. Praševalno se bodeš na mene ozrl: češ, tu ni za naji prostora, odidiva! Med tem so se pa že gosti okolo mize skupaj stisnili, in prostor za dva sedeža naredili. Vidim ti na lici, da te malo ženira, toda jaz nemam denes nobenega obzira na tvoje ženiranje, dobro vedé, ka ga bodeš preje nego sam misliš premagal. Vino, še poklicala nisva, pa že stoje vrč in dve kupici pred nama. Gosti okolo mize so vsakdanje prikazni: obrtniki, trgovci, činovniki,

dijaki, oficirji domačega polka, sploh iz vseh plastov Zagrebškega prebivalstva. Krčma je že iz starih časov na glasu zavoljo dobrega vina, in zavoljo tega vsak večer polna častilcev dobre kapljice. Vsi gostje so eno društvo. Vsi se med seboj razgovarjajo, ko da so vsi bratje istega materinega telesa. Tudi ti prijatelj moreš katero vmes reči, če te je volja, vsi te bodo dragovoljno poslušali. Kedar se začanja v društvu „dobra volja“ obudevati, pridejo celi bokali vina na mizo, iz kterih se bode tudi tebi prijatelj, ravno kakor vsem drugim, kupica polnila, pa samo nič se ne brani, saj bi ti sicer tudi zastonj bilo, da! še razžalil bi društvo! Če je kak brijač v društvu, ima gotovo tudi „tamburo“ v žepu. V Zagrebu so naj izvrstnejši tamburaši brijači, dejal bi, ko da imajo baš oni neko predpravico do tambure. Tambura je na Hrvatskem to, kar so n. pr. citre na Štajerskem. Vsi gostje spremljavajo tamburaša, eden po taktu vmes žvižga, drugi na pol glasno vmes mrmra, tretji s prsti po mizi brunca, četrti z ramo ali z glavo klima, pa — hrvatska kry se kmalu užge, nazadnje vsi glasno zapojó. S prva ti prijatelj ne bodeš vmes pel, pa pri četrti, peti vrstici še bode

vlada že štirikrat v Trzič k volitni črepinji. Zmagali smo zmirom in zmagali častno, a tako častno kakor letos še nikdar! Vendar delajmo z svojo pozornostjo že za v prihodnjic, nemškutarski Radoljčani bruhajo jezo in srd in zaklinjajo maščevanje. Ali bati se nam ni ako bodemo pozorni in delavni. Nemškutarija ne sme nikdar več zmagati v naši slovenski zemlji, in ne bode!

Iz Postojne, 15. decembra. [Izv. dop.] Nekoliko o postojnski volitvi. V torek 12. dec. bila je za kmetsko občino volitev; deležnih volilcev je bilo 92, gosp. Koren je dobil 92 glasov in dr. Kosta prejel je 89; gosp. dr. Deu, kakor preljubljen komplementač ljubljanske nemške inteligence, izvoljen je „enoglasno.“

Druga volitev za Postojno, Vrhniko in Lož je bila v četrtek 14. Takoj zjutraj je bil naš trg živahno napolnen volilcev. Izvoljen je gosp. Fr. Kotnik s 123 proti 32 glasovi dr. Deu-a, za ktere so večjidel, izjemši nekatere stare snedeže, sami uradniki glasovali. Zadnja volitev daje priložnost nekoliko bolj zanimivih reči omeniti. Že dober teden pred volitvijo, koračil je g. dr. Deu v Lož, hlinit se okoli kmetov, s starimi „šriftami“ pod pazduho, skušaje si zvijačo glasov pridobiti. Ker so pa kmetje sladkaču hrbet obračali, prizadeval si je pri svojih nemških gospodih v Postojni boljši uspeh doseči. In res podali so si desnico, agitirali na vse kriplje, klicali nemške kulturosoce k posvetovanji v „kazino“, kmetom obetal jedi in pijače. — Trdovratne so pa strašili, da ako Deu-a ne volijo, dobe različne križe in težave na vrat. Nekega kmeta je g. dr. Deu strašil, da bode Postojno zapustil, ako ga ne bodo volili! Ako je menil „inteligentni“ g. Eduard da ga ljubimo, se je zmotil. Pri volitvi je dobil dokaz, da se ne jokamo, ako pobere svoja kopita, kadar mu je drago. Še pot mu plačamo in celo s staro metljo smo pripravljene po ribniško za njim kaditi. Gospod dr. Deu! krivica je da niste izvoljeni, Vaša pot v Ljubljano, v Lož, Vaš trud vse zastonj! Rekel je naš ljubljani gosp. Eduard pri kandidiranji, da ni od „nobene stranke odvisen.“ Pa vendar ne boste hudi, ako omenim, ker znate tako moški biti, „da ste odvisni od kmeta“, da mora vendarle kmet svoje žule tudi Vam nositi in ker ste, če prav naravnost ne, odvisni od kmeta, bodite z njim, če imate srce na pravem mestu, in ne zoper njega. In kako kmet misli, to ste videli pri volitvah. — Odvisni ste pa tudi od vlade. In ker zdanja vlada neče tega, kar naš kmet hoče, — zakaj si vi prste pečete. Take misli Vam pa naj nikar po glavi ne rojé, da nas boste še po „nemško iz slovenske kože slekli.“ Tudi naš čas se bliža.

Slovesno je praznovala postojnska čitalnica veselico 10. decembra v spomin našega prvega pesnika F. Preširna; živo je bilo radovanje domačih, kakor tudi tujih gostov, katerim je ugodno vreme mogoče storilo, prijaznega večera udeležiti se. Prve točke so vršile se z lepim petjem milih slovenskih pesmi pevanih od vrlih Slovenk in gospodov. Pogrešali smo govore, zakaj je bil izpuščen, kak zadržek je moral biti, nam je neznanost ostalo. Lepi, praktični dobrotki tombole ustrezavali so občinstvu. Posebno so nam ugodili zopet vrli diletantje z igro: „V Ljubljano jo dajmo“; predstavljali so taisto jako izvrstno. Gospodičina F. Ditrih je igrala staro mater, gospod M. Penko starega očeta, oba sta igrala dobro in prav po resničnem življenji; gospodična N. Stegu je igrala nevesto Marico, gosp. L. Kotin ženina Mirkota, gospodič. J. Lavrenčič deklo Nežo, gosp. C. Ditrih hlapca Pavleta, tako gibčno, komično v obnašanji in obleki, da nas je smeh lomil. Končno je prišel svat in bilježnik, zadnji natančno predstavljajoč nekega nam znanega „neodvisnega nemčurja“ je bil je s ploskom sprejet. Po dovršeni igri bili so diletantje z ogromnim ploskom in z klicem: dobro, dobro! še enkrat pred občinstvo poklicani.

Politični razgled.

Auerspergovo ministerstvo je kranjske Slovence obdarilo z nemškim deželnim poglavarjem. Namesto dozdanjega glavarja dr. Razlaga je za to mesto imenovan grof Aleksander Auersperg, dozdaj c. kr. okrajni glavar v Litiji, ljut nasprotnik slovenstva, kar je edina zasluga tega grofa. Med tem ko je prejšnji cesarjev minister Hohenwärt toliko pošten bil, da je povsod deželnega glavarja vzel iz večine, je novodobna nemška pravičnost zdanjega ministerstva Auerspergovega taka, da so iz človeka manjšine, ktera zastopa še bolj neznatno manjšino v deželi, na čelo deželnega zbora in odbora postavili. To je že nesramen absolutizem, ne pa konstitucionalizem. — Veljalo bi, da bi g. Kozler in nobeden izmed Slovencev niti namestovanja ne prevzel, ker če nemčurjev in nemške vlade ni sram proti vsem običajem ustavnosti in proti vsej praviči glavno mesto odvzeti, naj imajo še drugo. — Škoda, da bode večeraj odprti kranjski dež. zbor samo kratko časa trajal, sicer bi novega predsednika posebno pripravili večini. Gotovo ministerstvo ni moglo razen Dežmana nobenega izmed manjšine „nepostavnega“ zbora postaviti na predsedniški stol, s katerim bi bilo javnemu mnenju bolj v obraz udarila, nego s tem aristokratskim birokratom. Da je to storila, krivo je najbrž tudi — ime in sorodstvo z ministrom Nepotizem je tudi ena izmed čednosti ustavoverne stranke. — — —

Volitve so z večerajšnjim dnevom končane tudi na Češkem; in pa še nam v tem hipu znano, ali so v češkem velikoposestvu zmagali ustavoverci ali ne. V Pragi so narodnjaki slavno zmagali. V Bukovini, kjer je večina vladi prijazna, moralo se je čudno goditi, ker izvoljenih je celih šest c. kr. okrajnih poglavarjev.

Praška „Politik“ je bila zopet 15. t. m. ad majorem Kolleri gloriam konfiscirana. Ona številka „Politike“, v kateri je bilo zadnje tudi od nas ponatisneno pismo Košutovo objavljeno, je vsled protesta lastnika Skrejšovskega oproščena. Dalje poroča ta list, da je generalni adjutant cesarjev grof Pejačević, kateri je Nj. vel. pri pogrebu velike kneginje Oldenburške v Pragi zastopal, pokupil vse eksemplave „Politike“, kar jih je pri vratarju na kolodvoru našel, ko se je na Dunaj peljal. Kollerjevo pismo o volitvah, katero je v oni številki tiskano na adresu nekaterih velikoposestnikov, mu je menda jako dopadlo in in morebiti adjutant cesarjev misli, da bode ono pismo na najmerodajnejšem mestu zanimalo.

Glasilo galiških Poljakov „Gazeta Narodova“ terja, naj poljski poslanci izjavijo, da smatrajo zdanjo sestavo zdaj voljenih deželnih zborov kot nepostavno in da ne pridejo v državni zbor. — Ako bodo Poljaki svet tega svojega lista poslušali, potem je na enkrat proč z nemškim igranjem in rajhsratovem.

Poljaki so s tem, da se vsaki vladi prijazni kažejo, slabo kupčijo napravili. Kellersperg je hotel Rusine v Galiciji, piše „Gazeta Narodova“, zoper Poljake porapiti, cesar pa cesar ni potrdil in Kellerspergovo delo tako v kali končal. Minister Lasser je Kellerspergu rečeno svetoval. Auerspergu je neki cesar ukazal, da se poravnanje z Galicijo izvesti mora, in Lasser je kljubu svojim od cesarja nepotrjenim namenom o Galiciji stopil v ministerstvo. Grof Wodzicki bi bil imel postati poljski minister, kar pa ni hotel, ker sedanje ministerstvo glavnih točk poljske resolucije neče zastopati pred državnim zborom. — Tako poljski list. Mi pa se moramo čuditi, kako Poljaki s tako stranko, ktera jih vedno za nos vodi, še prijaznost gojiti morejo in še od državnega zbora kaj upajo.

Dogodki v Petrogradu t. j. carjeva nappitnica na Nemce in „zaobračaj“ v ruskem novinstvu je še vedno ena glavnih točk, o kateri dnevno slovestvo piše. Peterburski vladni „Praviteljstveni Vestnik“ govori o prijateljstvu Prusko-Rusko-Avstrij-

skem. Nemški listi se tega „bismarkizma v Peterburgu“ (kakor to postopanje rusko „Pokrok“ imenuje) otročeje vesele, in pruska „Spener'sche Zeitung“ že v roke ploska, da zdaj strahu panslavizma ni več, da bode Germanija imela prosto roko v Evropi. — Ali vse to ja varanje. Obuli so kožuh prijateljstva, pod njim pa brusijo nož eden proti drugemu, Prusko zboljšuje svojo vojsko in utrjuje trdnjavo Justenburg Rusu pred nosom, Rusija dela enako, Andraši je pa rekel, da še 20 let potrebuje za organiziranje Magjarov, in zato šel k ruskemu poslancu na „prijateljski“ obed. — Neumno je, ako se Nemci tako zelo vesele, če ruski organ pravi, da je panslavizem — osvojenje in porusenje vseh Slovanov pod Rusijo — nezmisel. Saj to smo mi sami, in narodni ruski panslavisti že izgovarjali, da tacega panslavizma nihče, ne terja. Sicer pa ne vladajo besede, ampak logika dejanj svetovno osodo.

Razne stvari.

* (Rojanska čitalnica) napravi 26. t. m. besedo z deklamacijami in govorom. Dramatični odsek bode predstavljal veselo igro: „To sem bil jaz.“ Vabijo se vsi čestiti udje k tej veselici: neudje, kateri bodo upeljani od udov, dobodo vabilnice in plačajo vstopnino.

* (Nov časopis.) V Osjeku bode od novega leta naprej izhajal nov časopis, kateri bode samo za duševno in materijalno povzdigo ljudstva pisal in se v politiko ne bode vtikal.

* (Po telegrafu.) Znana pripoved, da je nek slovensk kmetič, ko se je pri nas prvi telegraf ustanovil, hotel svojemu ljubemu sinu, studirajočemu v glavnem mestu poslati nove črevlje, pa jih je obesil na drat misleč, bodo že prišle do njega. Ali slovensk kmet je neizobražen, pravijo Nemci. Zdaj pa beremo v nemških listih, da je v visokoizobraženi Nemčiji, kjer stanuje „prvi narod“, v mestu Karlsruhe, prišla nemška kmetica v telegrafijo in pri sebi imela eno skledo polno kislega zelja, katero je hotela v Rastat svojemu sinu telegrafirati. Telegrafski uradniki jo niso mogli prepričati, da kaj tacega telegraf ne more prevoziti: „Zakaj ste pa mogli toliko vojakov na Francosko stelegrafirati“ rekla je in odšla godrnjaje, da je na železnicah vse goljufivo.

* (Ogerska sodniška modrost.) Žena nekega vojaškega zdravnika se je pečala že dolgo s tem, da je k vojaški službi prisiljenim mladeničem pridobivala osvobodjenje od neljubega stanu. Tako je zadnjič tudi oče nekega pred kratkim k vojakom vzetega mladeniča dal mogočni gospej 300 gl. s s prošnjo, naj mu sina od vojaštva reši. Gospa doktorica gre k dotičnemu vojaku, mu da neko „zdravilo“ in mu reče, naj se oglasi za bolnega. To on stori, pa „zdravilo“ je bilo tako, da je res zbolel in v boleznini izdal ono gospo. Sodnija v Klausenburgu jo zato obsodi zaradi goljufije na 5 let težke ječe, pa najviša sodnija je spoznala, da gospa doktorica „ni goljufala, temveč se samo za plačenih 300 gl. trudila in ne sme se njej očitati, da njen trud ni uspeha imel!“

Listnica opravištva. G. dr. A. P. na Dunaju: Sto naročeni do 1. februarja 1872. — Gosp. P. J. K. v Ljubljani: Prosimo, da nam svoje ime naznanite, drugače Vam ne moramo povedati, ali je s poslanim denarjem naročnina do konec leta poravnana.

Najbolje konstruirane

ure za turne,

lastnega izdelka, ktere se navijajo na 24 ur ali na 8 dni, se dobivajo pri podpisanem za 20 procentov cenejše, kot popej.

Da se čestitim naročnikom polajša, dajejo se tudi za plačila v obrokih. Natančneje pri lastniku fabrike samem

Podnart, Kropa na Gorenjskem Kranjskem,
14. decembra 1871.

(85—1)

J. M. Pogačnik.